

Stortinget - onsdag 17. juni

2020

Heidi Greni (SP) [10:06:51](#)

Frivilligsentraler er et annet tema vi i Senterpartiet har vært veldig opptatt av. Regjeringen har tidligere varslet at finansieringsordningen skal endres, noe som ville betydd at frivilligsentraler i kommuner med færre enn 12 000 innbyggere ville få mindre penger å rutte med til driften, mens de store kommunene skulle få mer. Nå har imidlertid regjeringen utsatt endringen av finansieringen. Regjeringspartiene med støttepartiet Fremskrittspartiet skriver at de er tilfreds med at den utilsiktede virkningen av innlemming av tilskuddet til frivilligsentraler er rettet opp i denne proposisjonen. Videre ber de samme partiene regjeringen ivareta dette framover. Det er vi grundig glad for.

Helge André Njåstad (FrP) [10:23:53](#)

Frivilligsentralane har vore ein kasteball i nokre år. Me har sett at kommunane ikkje har priorert desse sterkt nok, og det er skapt usikkerheit. Den formidable innsatsen som blir lagt ned frå desse sentralane, bør brukast på frivillig innsats og ikkje på å driva lobbyverksemd overfor oss i denne salen. Difor slår me no fast at desse midla igjen skal øyremerkast. Her vil heilt sikkert Kristeleg Folkepartis Torild Brandsdal utdjupa meir, ho som fekk dette til i dialogen mellom oss fire partia.

Me ser i innstillinga at me likevel har formulert oss litt ulikt i det me skriv i merknader og det forslaget me er med på. Difor slår me all tvil bort ved å fremja eit forslag som understreker det som står i merknaden, nemlig at desse midla skal øyremerkast, ikkje løyvast under tabell C slik at kommunane står fritt til å disponera dei. Intensjonen til desse fire partia er at desse pengane skal koma til frivilligsentralane og ikkje vera frie midlar for kommunane.

Så vil eg ta opp Framstegspartiets forslag og dei forslaga som Framstegspartiet er med på. Eg vil òg signalisera at me ikkje stemmer for det forslaget i innstillinga som gjeld frivilligsentralar, då me har eit eige som er meir tydeleg, der me sikrar at det blir øyremerking og ikkje særskilt fordeling.

Torhild Bransdal (KrF): [11:41:34](#)

En viktig sak for Kristelig Folkeparti er frivilligsentralene. Allerede da regjeringen la fram kommuneproposisjonen, ble det klart at finansieringen var sikret for neste år, og nå, med de løse forslagene som er lagt fram i salen, er dette en øremerket ordning som vil fortsette.

Frivilligsentraler – hva er det for noe? Det er beredskap, det er frivillighet, det er barn og unge, det er eldre, det er sosiale tilbud, det er limet i hverdagen. Jeg skulle gjerne stått her og ikke øremerket dette tilskuddet, for jeg mener det har noe med demokrati i kommunene å gjøre. Men dette øremerker jeg gjerne, for dette er viktig. Dette binder sammen. Ikke minst har pandemisituasjonen vist hvor viktig det er, for frivilligsentralene har også en umåtelig viktig beredskapsrolle, spesielt i mellomstore og mindre kommuner. **Tage Pettersen (H):**

Tage Pettersen (H) [113:05:02](#):

Debatten om finansieringen av frivilligsentraler har pågått gjennom flere budsjettprosesser de siste årene. I år tildeles 200 millioner kroner, over budsjettet til Kommunal- og moderniseringsdepartementet, til frivilligsentralene. Det er en økning fra 114,5 millioner i 2013.

I 1990 hadde Wenche Frogn Sellæg som sosialminister fra Høyre, gleden av å inspirere kommunene til å starte opp med frivillighetssentraler. Tanken den gangen var at de skulle være en møteplass der terskelen var lav for alle som ville gjøre en aktiv frivillig innsats i lokalsamfunnet. Den første bevilgningen på statsbudsjettet ble lagt inn året etter.

Tanken om at det øremerkede statstilskuddet fra 2021 skulle legges inn som et innbyggertilskudd, slik at kommunene selv måtte ta den politiske belastning det ville være å eventuelt benytte midlene til andre formål enn de var tiltenkt, var god.

Det er grunn til å minne om at forslaget om å overføre ansvaret for tilskuddet ble fremmet i Stortingsmelding 14 (2014-2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner. I innstillingen sa komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, at kommunene bør få et større og mer helhetlig ansvar innenfor frivillighet, forebygging og folkehelse.

I overgangsperioden har vi sett at mange kommuner omprioriterer midlene tenkt til frivilligsentralene. Tallens tale viser oss også at dersom statstilskuddet omgjøres til et innbyggerbasert tilskudd, vil det bety en vesentlig svekkelse av mulighetene til å opprettholde aktiviteten ved frivilligsentralene i mange mindre kommuner.

Høyre er opptatt av forutsigbarhet for det viktige arbeidet som drives gjennom frivilligsentralene. Vi er opptatt av at disse midlene fordeles til frivilligsentralene på en ubyråkratisk og effektiv måte.

Jeg er derfor veldig glad for at Stortinget i dag ber regjeringen sørge for at finansiering av frivilligsentralene overføres til et øremerket tilskudd fra 2021, for å sikre finansiering direkte til sentralene ute landets kommuner. Hvilket budsjett pengene bevilges over er mindre viktig,

men siden vi familie- og kulturkomiteen har hovedansvaret for den statlige frivillighetspolitikken ser jeg det som positivt at midlene flyttes over til kulturdepartementets budsjett.

Jeg vil benytte anledningen til å takke alle lokalpolitikere fra mange partier, frivillige ute ved landets frivilligsentraler og ikke minst Norges frivilligsentraler for å ha vært tydelige i dialogen med oss her på Stortinget. I dag kan dere alle feire at en lang påvirkningskamp krones med seier.

Norunn Tveiten Benestad (H) [\[13:53:54\]](#):

Til slutt vil jeg, som representanten Pettersen, også gjerne få sagt at jeg er glad for at Stortinget nå samler seg om fortsatt øremerking av frivilligsentralene. Frivilligsentralenes midler gir forutsigbarhet og skal gjøre det, og mest mulig av det skal gå til dem som trenger det mest. Jeg er veldig glad for det gode samarbeidet som har vært i den saken, og at vi nå får fortsette det arbeidet som Høyres sosialminister Wenche Frogn Sellæg for 30 år siden inspirerte til.

Heidi Greni (Sp) [\[14:03:23\]](#):

Jeg må en runde til innom frivilligsentralene.

Senterpartiet har kjempet lenge for å beholde dagens finansiering av frivilligsentralene, og nå har Kristelig Folkeparti heldigvis satt ned foten for den sentraliseringen som var varslet. Jeg må rette en stor takk til representanten Bransdal for det. Jeg hadde nesten mistet håpet om at vi skulle berge dette, etter at tidligere kommunalminister Mæland avviste helt at Høyre ville se på frivilligsentralene på nytt, og at de skulle innlemmes fra 2021.

Jeg var glad da det var en samlet komité i innstillingen – og er overrasket når partiene nå varsler at de ikke lenger går inn for innstillingen, men fremmer et eget forslag. Det er ingen som har kommet med noen begrunnelse for hvorfor de gjør det slik, og det håper jeg vi får høre, for det er ganske spesielt når Stortinget skal detaljstyre hvordan et enstemmig stortingsvedtak skal følges opp. Det som er ekstra spesielt, er at det nå er regjeringspartiene som vil ha med Stortinget på en detaljstyring av gjennom hvilket departement dette skal følges opp. Det er opp til regjeringen hvordan et vedtak følges opp, og hvordan de vil ha de forskjellige oppgavene fordelt på departementene, men nå skal altså regjeringspartiene gå ut av fellesforslaget fra komiteen, og så skal de detaljinstruere regjeringen, slik at det nå skal over på Kulturdepartementet fra 2021.

Vi i Senterpartiet er muligens naive, men vi har fortsatt tiltro til at kommunalministeren klarer å gjennomføre dette vedtaket, og vi kommer til å stemme for vedtak II, slik det står i innstillingen fra komiteen.

Helge André Njåstad (FrP) [\[14:17:31\]](#):

Grunnen til at eg teikna meg, var Senterpartiet som snakka om frivilligsentralar og at fleirtalspartia har kome med eit laust forslag i salen. Eg skal prøva å forklara kvifor me gjorde det. Det er fordi me ønskjer å øyremerkja midlane og har skrive det i merknadane. Når ein går inn i forslag til vedtak II som me står inne i, står det at dei blir særskilt fordelte, altså tabell c over kommuneramma. Det er midlar som er frie for kommunane, juridisk sett. Staten har inga moglegheit til å etterprøva kva kommunane har brukt pengane til. Ein har ikkje noko rapporteringssystem for korleis bruken av særskilt fordelte pengar er. Difor ønskjer me å endra det til eit øyremerkt tilskot. Me veit at det frivillige ligg under Kulturdepartementet. Det er dei som har system for øyremerkete midlar i den sektoren. Difor plasserer me det der.

Eg trur frivilligsentralane er glade for vedtaket me gjer i dag. Ei krone frå Abid Raja er like god som ei krone frå Nikolai Astrup til det frivillige. Det viktigaste er at pengane blir målretta og øyremerkete. Difor trur eg intensjonen til alle i salen er at ein heller stemmer for det lause forslaget om ein er oppteken av øyremerking, slik me føreslår.

Torhild Bransdal (KrF) [\[14:20:48\]](#):

Grunnen til at jeg også tar ordet, var stikkordet frivilligsentraler. Jeg har lyst til å takke for alle godord som er kommet både til meg og ikke minst til frivilligsentralene. Dette er det beste grunnlaget for at frivilligsentralene rundt om i landet skal fortsette det gode arbeidet som de allerede holder på med. Det er bare kreativiteten som setter hinder for hva en frivilligsentral kan involvere seg i, for her har man en flott kopling mellom det ideelle, private og offentlige, og det er veldig bra.

Jeg hører at det blir problematisert hvilket kapittel det skal være på i budsjettet. For meg er det totalt underordnet, for grunnen til at det var så vanskelig å få den bevilgningen til frivilligsentraler, er at det har vært en del av inntektssystemet. Hvis vi gjør den endringen som gjøres nå, tas frivilligsentralene ut av inntektssystemet og øyremerkes der de er. Det vil beskytte frivilligsentralene framover. Jeg vil med stor frimodighet anmode om å stemme på det løse forslaget.

Jorodd Asphjell (A) [\[14:25:41\]](#):

Mange har vært inne på det med frivilligsentraler. Frivillighet er noe særegent ved Norge – dugnad – folk stiller opp for hverandre. I Norge finnes det 352 kommuner med frivilligsentraler. Det er gjennom de siste 30 årene bygd opp en unik kompetanse på lokal frivillighet, og sentralene organiserer over 50 000 frivillige, hvorav flesteparten gir av sin tid til aktiviteter og tiltak rettet mot barn, ungdom og eldre, uavhengig av etnisitet, kjønn og andre tradisjonelle skillelinjer. Sentralene er åpne for alle, og er Norges fremste på å utvikle lokale løsninger på nasjonale utfordringer, i samarbeid med både lokale og landsdekkende organisasjoner, samt kommuner. Regjeringen har skapt stor usikkerhet, men spesielt med

statsråd fra Venstre i Kulturdepartementet. Endringen av kriteriene for finansiering til at det skal være en del av innbyggertilskuddet, ville bidratt til at mer enn halvparten av landets sentraler hadde fått store kutt i sine budsjetter. Heldigvis, som flere har sagt, har Kristelig Folkeparti lyttet til frivilligsentralene, lyttet til de kritiske røstene, slik at det ikke er flertall for disse endringene, som regjeringen og Venstre har stått for.

Vår distriktsminister burde absolutt ha stått på barrikadene utenfor her og aksjonert for frivilligheten og betydningen av frivilligsentralene. De er viktige, for de skal bidra til å binde oss sammen.